

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai széküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főt 51. sz. a., hová hirdetések, elhelyezési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélvegyűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilttér sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Miniszter és főpap.

Arad, július 5.

A főrendiház hétfői ülésében politikai közéletünk egyik legfontosabb és aktuálisabb kérdése képezte egy nagyszabású vita tárgyát. Az elkeresztelés ügyében Vaszary Kolos hercegprímás tartotta meg nagyszabású beszédét az 1868-iki LIII. t.-cz. megváltoztatása, illetve módosított interpretációja iránt tett javaslata mellett, s ugyanakkor Csáky Albin kultuszminiszter vette védelmébe ama hirdeté vált törvényt, illetőleg fejtette ki a kormány programját a bonyodalmak kiegyenlítésére nézve. Rendkívül érdekes és momentuózus jelenet volt ez, melynek érdekét emelte még az egymással vitában állott két fél rendkívüli szónoki tehetsége, mely különösen a miniszternél fényeskedett, ki a primás művészi befelézettségű beszédére a dolog természeténél fogva rögtönözni volt kénytelen s helyét mégis egy jobb ügyhöz méltó bravurral megállotta.

Az „Aradi Közlöny” olvasói előtt felesleges ismételnünk, hogy azon szabadelvű álláspontot, melyet különösen szociálpolitikai kérdésekben állandóan elfoglaltunk, az ugynevezett elkeresztelési kérdésben is elejétől fogva következetesen főtartottuk. Valahányszor csak e kérdés az aktualitás főtiszínére bukkant, s lapunkban vele foglalkoztunk, mindannyiszor elíteltük az 1868-iki törvényzikk illiberális határozmányát, mely a szülöket gyermekeik vallásának megválasztásában korlátozza, s legtermészetesebb jogaiktól őket megfosztja. Nem tudunk soha bele nyugodni abba, hogy a kormány késig

menjen egy ilyen illiberális törvény védelmében csak azért, mert a feltékeny protestáns kultusz mellözhetetlennek találja azt a katolikus részről jövő lélekalászat elleni védekezésében.

Igy midön most a főrendiház legutóbbi ülésén kifejtett nagy vita mozzanatait irányzat nélkül ismertetjük, ezzel álláspontunkat éppen nem adtuk föl, csupán tartózkodtunk oly események czélzatos kiszinezésétől, melyek érdekességüknel fogva az olvasóra nézve annál vonzóbbak, mentül tisztábban lépnek eleje.

Vasary Kolos hercegprímás a költségvetés általános vitájának alkalmából szólalt fel, s miután a formalitásnak eleget tett azzal, hogy a költségvetést a kormánynak feltétlenül megszavazta, kitért az elkeresztelések czimén ismert egyházpolitikai kérdésre s annak megoldásául mesteri beszédében azon alternatív javaslatot ajánlotta és indokolta, hogy vagy változtattassék meg a sérelmes 68-iki törvényzikk, vagy magyaráltassék meg, hogy imperatív érvény nem tulajdoníttatik neki.

A beszéd elején e javaslatának jogczimét magyarázza. Ugyanis a mult országgyűlés bezárása illetőleg feloszlata óta eme kérdésben lényeges változás állott be; mert a mult országgyűlés 1890-ben ugyan hozott egy határozatot, melyben ama törvény fentartását kimondotta, de új országgyűlés ülven össze, semmi sem áll utjában a helyesebb meggyözödésnek engedve, a törvényzikket a javasolt irányban módosítani vagy magyarázni.

Ezek előrebocsátásával a megokolandó kifogásait a 68-ik t.-cz. ellen úgy körvo-

nalozza, hogy azok sem a vallási jogegyenlőség- és viszonyosság ggal, sem a protestánsoknak évszázadokon át nyilvánított óhajaival és kánonjaival, sem a katolikus egyház hitelveivel, sem az osztó igazság és valódi liberális mus fogalmával meg nem egyeznek.

Az indokolásnál először is azt a tételet állítja fel, hogy vallási dolgokban, hitelveket érintő kérdésekben a katolikus hívókra egyedül az egyházi főhatóság és nem egyszersmind a világi törvényhozás is illetékes, és így oly törvények egyáltalában nem hozhatók, melyek hitelvekbe ütköznek. E jogot a protestánsok számára is biztosítja az 1790—91-iki évi XXVI. törvényzikk következő határozata: „A protestánsok vallás dolgában egyedül vallási főnökeiknek legyenek alávetve.” Ez természetesen a katolikusokra nézve is áll, és minthogy a pápa kijelentése szerint az 1868-iki törvény a katolikus hitelvekbe ütközik, tehát nem lehet kötelező a katolikusokra nézve.

Ezután adja a vegyes házasságból származott gyermekek vallási viszonyait szabályozó törvények kronologikus alakulásait, melyek során felállított tételének azon pontját bizonyítja, hogy a 68-ik törvény a protestánsok jogaiba is ütközik s azok hagyományos óhajaival ellenkezik. Ugyanis az 1708, 1715, 1790-iki országgyűléseken biztosított a protestánsok részére a jog, hogy a gyermekek vallásának szabad megválasztása a szü-

TÁRCSA.

— Julius 6. —

Térzenén.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárcsája. —

Mult pénteken a városligetben volt térzene. Először volt-e, vagy már többször is tartottak ott, nem tudom. De a liget nem igen bővelkedett látogatókban s ebből azt következtethetnők, hogy a közönség nem méltányolja eléggé katonai zenekarunkat.

Igaz, esőre hajló, szeles idő is volt s könnyen ez okozhatta a közönség gyér megjelenségét, mivel máskor mindig nagy tömeg szokta meghallgatni házi ezredünk zenekarát.

Az előadás nagyon figyelemreméltó volt. A program hét számból állott, de a közbeszurt darabokkal kilenczre bővült ki. A kezdet és befejezés, miut minden alkalommal, indulókból állott. A bevezető induló magyar, a befejező pedig szerb volt.

Ez alkalommal megjegyezhetjük, hogy újabb időben a zenekar nem igen mulasztja el a magyar és német mellett még oláh és szerb indulókat is előadni, kiváltképen toldalék alakjában. Nincsen kifogásunk ellene, sőt jól esik, ha idegen dallamfűzést és rhythmusokat is hallhatunk, minthogy a zene egyik főkelléke — a változatosság.

Csak az ellen lenne kifogásunk, ha a kissé monoton hangzásu keleties indulókból egész

csomót kellene meghallgatnunk, mint nem régeben egyik nyilvános helyiségben, hol a katonai zenekar — cigányaink példáján haladva — a legerősebben tapsolónak akart kedvezni.

A mi e sorok íróját a városligetbe csalta a katonai zenekart meghallgatni, az egy kellemes hír volt, amely arról szólt, hogy Mascagni „Paraszt becsület” cz. operájának teljes kivonatát fogja előadni. Nagyön kíváncsivá tett e hír, mivel oly hiszembe jéttam a „Paraszt becsület” színházi előadásakor, hogy Mascagni zenéje alighanem szebben hangzik katonai zenekar előadásában, mintsem a színházban.

Csalódtam; mert sem a program nem jelezte, sem a ráadások sem hozták a várt zenét.

E helyett kaptuk a programban Flotow „Mártha”-nyitányát és programmon kívül Mozartnak „Varázsfuvola”-nyitányát. Előbbi olyan nyitány, mely az opera szebb dallamiból van összeszöve, tehát igen kedvesen hangzó. Utóbbi azonban önálló munka, egy felette eleven motívumnak utolérhetetlen mesteri módon való feldolgozása.

Mozartnak ezen nyitánya a zenei gondolatok legtökéletesebb építménye. Sem előbb, sem utóbb egy mesternek sem sikerült a motívum ily módon való feldolgozása. A világ legsikerültebb palotájához hasonló gondolat-épület ez a nyitány.

Remélhetőleg többször is fogjuk még hall-

hatni a zeneköltészet eme remekét, annyival inkább, mert ezen első előadása is kiváló módon sikerült. A legkülönbözőbb hangszerek versengő szereplése a motívum érvényre emelése körül pompás benyomást tett.

Hulka karmester abban a tempóban vezényelt, milyenben a vonós zenekar kell hogy játssza. A csupa fuvó-hangszerekkel bíró katonai zenekarnál ez szédületes gyorsaságnak tetszik, kivált mikor mély hangon száguldoznak a motívum viharszerű gyorsaságával.

Itt eszembe jutott Rossini egy nyilatkozata, melyet tett, mikor két versengő karmester kérdést intézett hozzá, határozná meg, mily gyorsaságban kell előadni „Tell Vilmos”-nyitányának befejező galopp-ját?

A maestro azt felelte e kérdésre: „A tempó lehető gyors legyen, azaz minden zenekar a maga erőihez mért gyorsasággal játsszon.”

Hulka karmester mutatta a „Varázsfuvola”-nyitány előadásánál, hogy az ő vezetése alatt álló zenekar a leggyorsabb tempóban is képes szepet produkálni. S ezért kitüntető dicséretet szavazunk neki.

De mindjárt kérjük is: mutassa be nekünk a „Tell Vilmos”-nyitányt is az ő lehető leggyorsabb tempóban rohanó gyaloppjával. Remélhetünk?

Nagy Gordon.

lők tetszésére bizassék, s midőn 1840 és 1844-iki országgyűlésen a protestánsok a mostani törvény álláspontjára helyezkedtek, hogy t. i. a gyermekek nemük szerint szülők vallását kövessék, a korona ezt ellenezte, míg végre az 1848. XX. t.-cz. végleg biztosította a szülők természetes jogait a gyermekeik vallásának meghatározásában. Érdekes a mit arra nézve mond a szónok, hogy az 1577-ban összeállított protestáns kánonok s különösen a komjáthi protestáns zsinat erkölcsi büntetések terhe alatt tiltották a vegyes házasságot, azt csak rezervális mellett engedték meg, s hoz a protestáns rezervális melletti esketésre konkrét esetet is föl.

Utolsó tételének bizonyítására, mely szerint a 68-iki törvény illiberális és az osztó igazsággal ellenkezik, felhossa a primás azt a vizasságot, mely abban rejlik, hogy míg például egy szülőtlen lelenczet a gondozója abban a vallásban neveltethet, a melyben akarja, addig saját gyermekére nézve ezen joga fenn nem áll; továbbá, hogy míg a 7 éven alóli gyermek követi a kiterő apa vallását, addig — ha elhal az apa — tartozik a fiu régi vallásán maradni, s így protestáns anya abba a helyzetbe jöhet, hogy gyermekét zsenge korától katolikus vallásban nevelje. E vizasság élesen kidomborodik azon körülményben, hogy csak a recipiált keresztény vallásbeliek közötti vegyes házasságoknál van a szülők joga elkobozva, holott zsidók, nazarénusok, felekezeten kívül állóknak e becses joguk meg van hagyva. Hát azért vette be a keresztény vallásfelekezeteket a törvény, hogy lelkiismereti szabadságukat megszorítsa? kiált föl nemes páthoszsza a biboros szónok, s végül kijelenti, hogy sehol a világon ilyen törvény nincsen.

Ezzel ki lett volna mutatva, hogy az a törvény megváltoztatandó, de a primás azok számára, kik ebbe nem hajlandók belemenni, egy másik alternatívát is készletben tartott, t. i. hogy vonassék meg a törvény imperatív érvénye s tulajdonitassék annak inkább tanácsadó jelentőség. Ezen javaslatának igazolásául első sorban azt allegálja, hogy a törvényt eredetileg nem vették komolyan s tényleg nem tulajdonítottak annak imperatív jelentőségét. Így 1883-ban az igazságügyminiszter kijelentette, hogy daczára a törvénynek, a szülők szabad választási joga fennáll gyermeik vallását illetőleg. Idézi szónok a törvényczikk eredeti szövegét. a mint azt E ö t v ö s József báró tervezte: «Vegyes házasságokban élő keresztény házastársak, akár írásban, akár hiteles tanu előtt élő szóval nyilvánított akarattal mindkét nembeli gyermekeik vallásos nevelése iránt szabadon rendelkeznek». Nem tudja ugyan, ki által esmiert lett ezen szöveg megváltoztatva, de azt állithatja, hogy nem tulajdonítottak a változtatott s törvény nyé emelt szövegnek sem kötelező erőt, mert nem nyert szankciót, s nem lett sem az összminiszterium, sem a kultuszminiszter a végrehajtására utasítva s mert tényleg 7 évig végre sem hajtották, s Erdélyben a vallásbéke kedvéért ma sem hajtják végre, amennyiben ott mindedig nem követeltetett, hogy a vegyes házasságból született gyermekek törvényszerű illetékes lelkészüktől nyerjék hittani oktatásukat, s nálunk is csak 1876. jul. 22-én rendelkezett el végrehajtásuk a középiskolákban. Végül igazolja állítását magának a tör-

vénynek szövegéből, mely úgy szól, hogy a gyermekek szülők vallását követik, de nem úgy, hogy kövessék, holott más hasonló törvények mind imperativusban szólnak.

C s á k y Albin közoktatásügyi miniszternek tehát ezen nagy gond- és nagy tanulmányal készített beszéddel szemben igen nehéz állása volt; de ritka éleslátással rögtönözve felismerte benne a támadható pontokat, s biztosan intézte ellenök a czáfolat találó kirohanásait. A törvény igen is elejétől végrehajtatott, de rendeletre nem volt szükség, mert nem volt — elkeresztelés. S i m o r primás elejétől fogva köriratilag felhívta a püspököket a törvény végrehajtására, mi meg is történt. Kijelenti a miniszter kategoricze, hogy a törvényhozás és az állam kormányzata nem tartozik egyes vallásos meggyőzések előtt meghajolni, mert egyik előtt meghajolván, sértené a másik vallás hitelét, mely amazzal esetleg ellentétben áll. Különben is a törvényhozás a katolikus hitelt semmiképen el nem fogadhatná határozmányainak alapjául, mert a katolikus hitelvek szerint vegyes házasságoknál mindkét nembeli gyermekeknek katolikus vallásban kellene neveltetniök.

De a kormány minden vallásos agályt megszüntet a polgári anyakönyvek tervezett behozatalával, mert azután keresztelhetnek az egyes felekezetek lelkészei, a kit akarnak akadály nélkül, s felhasználhatják így szerkesztett anyakönyveiket egyházi czélokra, a hogy akarják, de hatóságok előtt csak a polgári anyakönyvek fognak hiteles érvényvel birni. Azon vizasság, melyet a primás felhozott, hogy csakis a törvényesen bevett keresztény felekezetekhez tartozó szülők jogai konfiskáltak, a zsidóké pedig nem, fenn nem áll, mert vegyes házasság törvényeink szerint csakis a bevett keresztény vallásfelekezetiek közt lehető.

Kevésbé szerencsés a miniszter az ő érvelésével ott, hol a törvény nyomasztó kényszerét igyekszik azon állításával enyhíteni, miszerint a törvény elég latitudót enged a szülőknek abban, hogy a házi nevelésben oly vallás szerint nevelhetik a szülők gyermekeiket, a milyen szerint nekik tetszik. Mert hát nyilvánvaló, hogy az i s k o l a a gyermek 7 éves korától konfiskálja a szülők ezen jogát, s innen-tul a gyermeket a törvény rendelete szerint tanítja az illetékes hitoktató a szülő akarata ellenére abban a vallásban, a melyben a törvény rendeli. Az a vigasza is nagyon sovány a miniszternek, hogy ha valamely szülő nem a saját vallásában akarja gyermekét nevelni, vagyis ha a másik vallást tartja jobbnak, térjen át arra ő maga is. Mert hiszen a legtöbb szülő — ha így is áll a dolog — saját személyére nézve könnyen érthető okokból feszélyezve van az áttérésben.

Vigasztaló azonban, s az egész kérdésnek bekés és gyökeres megoldását kilátásba helyező a miniszternek azon nyilatkozata, hogy az 1868. LIII-ik törvényczikket ő sem tartja megmásíthatlannak, s bár jelenleg sem annak megváltoztatását, sem ajánlott interpretációját nem tartja időszerűnek s az erre irányuló javaslatot el nem fogadja, mindazonáltal nincs kizárva ennek lehetősége a házassági jog kilátásba vett kodifikációja alkalmával, s akkor úgy lehet az ő nézete meg fog a primáséval egyezni.

Igy látjuk a kiegyezés hajnalát felderengeni ezen érdekes vita folyamán, a melynek vége mindkét fél kölcsönös elvi megegyezésében konkludált.

Belföld.

A házüléseinek elnapolása.

A valuta-javaslatokat a Bud. Corr. szerint, mihelyt csak lehet tárgyalás alá veszik nemcsak a képviselőházban, hanem miután itt elfogadták, mihamarább a főrendiházban is, a nélkül, hogy most már a megfelelő javaslatoknak az osztrák parlamentben leendő elintézésére és elfogadására várnának, mert biztosra vehető, hogy az osztrák reichsrath e javaslatokat — bármennyire huzódjanak is Ausztriában a tárgyalások — további lényeges módosítások nélkül szintén elfogadja. A magyar országgyűlés tehát július közepén elfogja napolhatni üléseit szeptember végéig. A legfelsőbb szentesítés alá azonban magától érthetőleg a magyar kormány is csak akkor terjeszti föl a valuta-javaslatokat, mikor az osztrák kormány az osztrák javaslatokat.

Mit csináljanak gyermekeink a szünidő alatt?

— Két czikk. —

Arad, július 5.

II.

Az első cikkben felsorolt szünidei foglalkozások, illetve szórakozások mindegyike vesztélyt hord méhében, azért óvjuk és védjük meg azoktól gyermekeinket. Sokan mosolyognak az itt elmondottak felett és pesszimiztának tartanak, a ki még egy jó ebéd vagy vacsora elköltésében is oktalan vesztélylátok. Ezek kedvéért ismételtten hangsúlyozom, hogy nem egy helyén való vendégség, hanem a folytonos vendégtetés, a következetes murizás, a kifogyhatatlan dözsölés, éjjelkezés az ok, mely az ifjúból valóságos korhelyt nevel ezek azok, a miktől vissza kell az ifjakat tartani. De hát ha se vadászni, se mulatni, se kártyázni, se olvasni nem engedjük gyermekeinket, ugyan hát mi a manóval üssék agyon a két hónapi szünidőt? kérdezhetik sokan a még nem elfogultak közül is.

Erre a felelet az: a nagyobb gyermekek utazzanak. Nem a külföld bebarangolását értem, hanem édes hazánk szebbnél szebb vidékeinek megismerését. Hány tanult ember lehet széles e hazában, ki e vérrel szerzett országot szelvében, hosszában nem ismeri, pedig mily sokat tanult róla egykor az iskolákban! Az alföldi menjen és tekintse meg a felvidéket, a felvidéki és erdélyi a nagy Alföldet, a Balaton vidékét stb. Minden évben más és más program szerint tegyenek körutat itthon. Kettesével, hármassával vegyék nyakukba e szép hazát, ismerkedjenek meg az egyes vidékekkel s azok lakosaival közvetlenül. Tán egy ország sincs, melynek oly sok, történelmileg nevezetes helye volna, mint Magyarország. Keressék fel e vérrel megszentelt helyeket ifjaink, idézzék vissza ugyanakkor a hősök, a félistenek dicső multját emlékezetökbe, ápolván magukban ez által a hazaszeretet nemes érzelmeit! Nem kell ehhez tetemes költség, csak akarat és nemes ambíció.

Hát vajjon a kisebb- és középiskolabeliek mivel töltsék a szünidőt? Ezek a nap egy csekélyebb részét fordítsák a tanultak ismétlésére. Irjanak, olvassanak, számolgassanak s emléggessenek be a szebb költeményekből s vezessenek napi munkájokról naplót.

Barangolják be az erdőt, mezőt, botanizáljanak, szaporítsák rovargyűjteményöket, avagy csináljanak ilyet. Rendezzenek maguk között torna- és más testedző játékokat; a hol van patak, folyó vagy tó, menjenek el napokint fürödni.

A tanultak szorgalmas ismételtetése megszilárdítja az év folyamán alatt szerzett ismereteiket s egyuttal megkönnyíti a jövő évi tanulást, mert szerzett ismereteik friss emlékezetökben maradván, azok kibővítése ez által előmozdittatik. A naponkénti pár óra, mit szerzett ismereteik ápolására szentelnek, bőven

megfizeti a fáradságot, míg a játék, torna, fürdés és egyéb testedző foglalkozás az egészségre igen kedvező hatással leend.

A kéthavi szünidő alatt véghez vitt cselekményekről, foglalkozásról vezetett naplószerű jegyzetek kedves képét nyújtják az eltöltött szünidőnek egyrészt, másrészt pedig alkalmul szolgálnak a fogalmazás gyakorlására, az értelem és gondolkodás fejlesztésére.

A fennebb említett botanizálásra megjegyezzük, hogy az a szellemi és erkölcsi nyereségen kívül még anyagi előnyt is nyújthat, ha az a festék- és gyogyfűvek gyűjtése- és szárításával hozatik kapcsolásba.

Gyűjtsenek gyermekeink: hársvirágot, orvosi székfűvet, ezerjő- (epe) fűvet, beléndek- és maszlag-levelet, ökörfarkkórót, mezei zsályát, fodormentát stb.

Még bővebb tájékozásul kiemeljük, hogy az alkanna-gyökér (*Radix alcanneae*) tisztított állapotban 18—20 frt, félig tisztítva 14—15 frt száz kilogrammonként; a fehér mályva-gyökér (*Radix altheae*) hámozva 30—32, vágatlan 20—24 frtért vétetik; nadragulya-gyökér (*Radix belladonna*) 16—20 frt; kálmus-gyökér (*Radix calami*) fehér hámozott 20—24, hámozatlan 18 frt; szappan-gyökér (*Radix saponariae*) fehér hámozott 40—42 frt; árnyka-virág (*Flores arnicae*) 30—40, sötét 50—55 frt; székfű-virág (*Flores chamomillae*) első rendű 35—40, közép 20—25, silány 12—15 frt; bodza-virág (*Flores sambacci*) elsőrendű 40—45, másodrendű 30—32 frt; hársfavirág (*Flores siliae*) 50 frt; ökörfarkkóró-virág (*Flores verbesi*) elsőrendű 60—70, másodrendű 20—25 frt; fekete mályva (*Flores malvae arb.*) tok nélküli 30—40 frt, tokos 20 frt; nadragulya (*Herba belladonna*) elsőrendű 36—38, másodrendű 25—28 frt; beléndek (*Herba hyosciami*) elsőrendű 35—40, másodrendű 25—30 frt; maszlag-levél (*Herba stramonii*) 12—18 frt; keserű levél (*Herba trifolii fibu*) elsőrendű 14—16, másodrendű 10—12 frt; végül fehér-pemete (*Herba maribii alba*) 10—12 frt száz kilogrammonként.

Miután némely vidéke hazánkban nagyon is bővelkedik az elősorolt gyógyító növényekből, gyermekeink a kéthavi szünidőt bizony hasznosan tölthetik el, ha a felemlítetteket szorgalmasan összegyűjtögetik és árnyékos helyen megszáritják. A gyógyszerárakban mindenkor vevőre találhatnak.

Rébusz.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1892. július 13-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése folyó év június haváról.

2. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium intézvénye, mely szerint ő császári és apostoli királyi Felsége sz. kir. Arad város közönségének a koronázás 25-ik évfordulója alkalmából hozott azon határozatát, hogy a polgári menház javára „Ferencz József” czimn tett alapítvány újabb hat alapítványi helylyel gyarapíttassék, megelégedéssel legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.

3. A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmiügyi miniszteriumnak intézvénye az ipariskola alap és a Neuman testvérek iparalapja 1891. évi számadásainak jóváhagyása tárgyában.

4. Brassó vármegye közönségének az országgyűlési képviselőházhoz az árvák utadójának mérséklése tárgyában intézett felirata.

5. Az aradi „Kölcsey-egylet” muzeum-bizottságának kérvénye a város tulajdonában lévő és az 1848—49. évi szabadságharcra vonatkozó emléktárgyaknak az aradi szabadságharci emléktárgyak országos muzeuma részére leendő átengedése iránt.

6. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak intézvénye Zachariás Géza városi számtiszt részére az államszámviteltani vizsga letételére engedélyezett 2 évi határidő meghosszabbítása tárgyában hozott határozatra.

Kiadta:

Kádas Kálmán,
aljegyző.

Külföld.

A madridi zavargások.

A zavargások alatt a polgármester megsebesült s most ágyban fekvő beteg. Több rendőr és csendőrlő súlyosan megsebesült. Ed-digelé a halottak száma hat. A lovas polgárőrség és a fölkelők közti heves összeütközésnél szintén többen meghaltak és megsebesültek; számuk még eddig nincs megállapítva. A Plaza Major-on egész csata fejlődött ki, melyben éles lötéssel lőttek; e harc zömmember halálával és sok megsebesüléssel végződött. Komoly aggodalomra nincs ok. A szociálistáknak nincs részük a zavargásban.

Tanügy.

— Fölvétel az aradi tanítóképző intézetbe.

Az aradi állami tanítóképző intézetbe felvételért folyamodók kérvényeiket alulirt igazgatósághoz folyó évi augusztus hó 1-ig nyújthatják be. Fölvételük minden olyan ifjúnak, aki 15 életévét már beöltötte, 2) a gimnázium reáliskola vagy polg. iskola negyedik osztályát jó sikerrel elvégezte és 3) orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy ép testtel és egészséges szervezettel bír, tehát folyamodványához keresztlevelet, iskolai és orvosi bizonyítványt csatol. Szegény sorsu jeles tanulók állami segélyben is részesülhetnek, ha a fennebbieken kívül a kérvényükhöz szegénységi bizonyítványt is mellékelnek. Az ilyen kérvények bélyegmentesek. Megjegyzendő, hogy az aradi áll. tanítóképző intézet három felső osztályában a tanulók száma már teljes és így folyamodások csak az első osztályra fogadtatnak el. — Fölvételi vizsgálat alapján az intézetbe senki sem léphet. Javító vizsgálatok augusztus 29-én tartatnak meg. Arad, 1892. július 6-án. Az igazgatóság.

— Az aradi kereskedelmi akadémia felügyelőbizottsága tegnap délután Salacz Gyula polgármester elnöklése alatt ülést tartott, több belső házi- és egyéb folyóügyet intézve el.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 765.3 mm., délután 3 órakor 761.9 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 21.7, délután 2 órakor C° + 31.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DN. 5. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Jegyző egy hírlapíró ellen.

— Esküdszéki tárgyalás. —

Idegen emberek szennyését mosta tegnap ismét az aradi esküdszék.

Popovics Dávid torontálmegyei volt jegyző vádolta rágalmozással Mayer József temesvári hírlapírót.

Magánvádlót felültette az ügyvédje s így képviselő nélkül maradva, személyesen védekezett.

Mert megtörtént az a furcsa eset, hogy a magánvádló nem tudta magát védeni a hivatalosan megerősített, naptizta bizonyítékok ellen. Aki nem ismerte a vádló és vádlottak padján ülő személyeket, szentül meg lehetett győződve, hogy a jobboldalon, vigasztalan egyedüliségben ülő ur ember a vádlott, akin irgalmatlanul elverik a port s aki erre egy szóval sem tud védekezni.

MülekJános dr tapintatosan bánt el gyöngye ellenfelével s soha még oly laza, rövid védbeszédet nem tartott, mint tegnap.

De azért még volt a hatása. Mayer Józsefet, a vádlottat 7 szóval 5 ellenében fölmentette az esküdszék.

A tárgyalás lefolyásáról a következő tudósításunk szól:

Délelőtt 9 órakor vette kezdetét a tárgyalás.

Az esküdszék következőleg alakult meg: Révész Adolf, Erney Gyula, Földes Kelemen, Maresch Gyula, Bauer Adolf, Szende Tivadar, Révész Nándor, Eckhardt Ede, Szablóczky László, Dratsay Lajos, Francz Károly, Müller Gyula. Póttagok: Dengl Lajos és Fehér Manó dr.

A bíróságot képezte: Ottrubay Ká-

roly törvényszéki elnök, Steinitzer Károly és Daniel Lajos dr szavazó bírák, Sipos Sándor jegyző.

Magánvádló Popovics Dávid szerb-pártányi volt jegyző, ki ügyvéd nélkül jelent meg.

Vádlott Mayer József temesvári hírlapíró. Képviselője MüllekJános dr.

Elnök kérdésére vádlott kijelenti, hogy az inkriminált cikket ő írta.

Miután Ottrubay Károly törvényszéki elnök előadja, hogy mindkét fél tanukat jelentett be, Sipos Sándor jegyző felolvassa a vádlevelet, melyben Popovics Dávid magánvádló, volt szerb-pártányi jegyző rágalmozás miatt kéri elítélni Mayer József temesvári hírlapírót, aki a „Neue Temesvárer Zeitung”-ban sikkasztás és okmányhamisítás vádolja őt igaztalanul. Magánvádló felhozta, hogy 40 éven át szolgált a közügyet s jelenleg nyugdíjat élvez.

Ezután az inkriminált cikk olvastatott fel. Ebben vádlott elmondja, hogy Popovics, mint községi jegyző végrehajtásokat tartott felsőbb meghagyás nélkül, s ezekről jegyzőkönyvet nem vett föl s a beszédett pénzzel nem számolt el. A lakosság panasza folytán fegyelmi vizsgálat alá vonták s ekkor 26 esetben kitünt a följelentések alaposága. Popovicsot felfüggesztették, mire ő lemondott állásáról. Továbbá elmondja, hogy két irni és olvasni nem tudó előjárósági tag tudatlanságát és jóhiszeműségét kizsákmányolva, hamisításokat eszközölt. Számadásokat egyáltalán nem vezetett, nehogy nyomára jöjjenek bűnös üzemének.

Erre kezdetét vette

A bizonyítási eljárás.

MüllekJános dr konstatálja, hogy a vádlevel kiállítására nem korrekt, sőt határozottan nélkülözi a törvény által előírt kellékeket. Ha megfelelő ellenféllel, illetve jogászal állana szemközt, sulyt fektetne erre, de így respektálva az ellenfél gyöngyét, ki képviselő nélkül, egyedül jelent meg, elnézéssel van a hiba iránt. Csatolja a főszolgabírói hivatal felfüggesztő rendeletét, az ezt megerősítő alispáni határozatot, a „Délmagyarországi Közlöny” egy számát, melyben egy nappal hamarabb jelent meg ugyanazon szellemű cikk, mely daczára, hogy erősebb hangon van tartva, sőt vádló nemzetiségi álláspontját is kiméletlen módon tárgyalja, nem hívta ki Popovics megbotránkozását. Ezekon kívül egy csomó erkölcsi bizonyítványt csatol és kéri hivatkozott tanuinak kihallgatását.

Magánvádló sem az okmányok felolvasása, sem a tanuk kihallgatását nem ellenzi. A maga részéről nem csatol iratokat, csupán tanuit kéri kihallgatni.

Rövid tanácskozás után a sajtóbírósg úgy az okmányok felolvasását, mint a tanuk kihallgatását elrendeli.

A védelem részéről benyújtott okmányokból kitűnik, hogy vádlott, mint több hazafias egylet és társulat tagja igen elismerésreméltó tevékenységet fejtett ki, mint hírlapíró a lakosság érdekében áldásos, czélszerű munkásság tűnt ki, s különösen bokros érdemei vannak a magyarosodás terén. A hivatalos iratok azt igazolják, hogy Popovics Dávid többszörös visszaélés, vétke üzemek miatt állásától elmozdított, s hogy folytonos panaszok érkeztek ellene a lakosság zsarolása miatt. Több okmány megerősíti, hogy Popovics bélyegcsontításokat követett el s számadásokat egyáltalán nem vezetett.

Mindeme okmányok felolvasása után következett:

A tanuk kihallgatása.

Hertelendy Imre szerb-pártányi főszolgabíró előadja, hogy Popovics Dávidot, mint magánembert és hazafit kifogástalannak ismeri, de mint jegyző számtalan vétke mulasztást és visszaélést követett el, miért is kénytelen volt őt állásától felfüggeszteni. Tény, hogy a nép nem szerette Popovicsot s ellene a panaszoknak sohsem volt vége. Egyebekben megerősíti a fegyelmi jegyzőkönyvben felsoroltakat, hol konkrét esetek bizonyítják Popovics bűnösségét.

Vosz György községi jegyző tudomással bír arról, hogy Popovics ellen szakadatlanul érkeztek panaszok zsarolás, sikkasztás miatt.

Nedlov Szima előadja, hogy Popovics az ő csekély adóhátralékát tizszeres összegben hajtotta be.

Hüpfel Frigyes magánzó igazolja, hogy többekkel együtt a szolgabírósnál járt, mivel Popovics jegyzővel elégedetlenek voltak. Megerősíti, hogy vádló felsőbb, illetékes meghagyás nélkül végrehajtásokat eszközölt, mikről nem számolt be.

Koics Koszta, Lázics Maxa és Stefanovics Sztéva hasonló vallomásokat tesznek.

Stassig János, Szlavek János, Jovanovics György és Heinerman János, mint Popovics erkölcsi tanúi, kijelentik, hogy vádlót tisztességes, korret embernek ismerik, ki bírja a község szeretetét.

Vád- és védbeszéd.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejeztetvén, elnök felhívja a magánvádlót, hogy vádbeszédét adja elő.

Popovics Dávid nem kíván semmit szólni, csupán a beadott vádlevélre hivatkozik s annak alapján kéri elítélni vádlottat.

Müle Lajos dr. nem szándékozik kizsákmányolni a helyzetet, amely ellenfele gyámságából ered. Különbösen is, védenoze tisztá igazságára való tekintettel, nincs szüksége hosszas bizonyításra s így a két okot összevetve, a lehető legrövidebben szándékozik előterjeszteni védelmét. Hogy a két fél erkölcsi bizonyítékai közti óriás különbséget kimutassa, utal arra, hogy míg védenoze tisztességes, korrekt magaviseletét és a közéletre hasznos működését hazafias egyesületek és társulatok bizonyítják, addig Popovics egyes emberekkel bizonyít. Már pedig az tudvalevő, hogy az egyéni izlés milyen különböző. Ami Popovics viselt dolgait illeti, nem terjeszkedik ki a kezeltügyében levő összes bizonyítékokra, sőt elejti a tanuk vallomásait is, csupán ama hivatalos okmányokra hivatkozik, melyek igazolják, hogy Popovics számtalan visszaélés elkövetése miatt állásától felfüggesztetett. Ezen okmányokat Herteleny Imre főszolgabíró és a temesmegyei alispán irták alá és erősítették meg. Csodálkozik védő azon, hogy magánvádló bölcs hallgatás és visszavonulás helyett esküdtzék elé lépett. Popovicsnak Mayer ellen való fellépése és érzékenykedése különben elég furcsa, ha tekintetbe vesszük, hogy előtte való nap egy teljesen sértő cikk jelent meg egy másik temesvári lapban, hol még külön dolgok is voltak elmondva. Mayer e cikk nyomán írta meg teljesen tárgyilagos, személyes támadástól ment cikket. Ha Popovics igaztalanul volt megbántva, mért nem fordult a másik lap ellen. Védenozének eljárását teljesen igazságosnak tartja, miért is nyugodtan néz az esküdttek verdiktje elé, mely más, mint fölmentő nem lehet.

Popovics határozottan tagadja, hogy zsarolt volna. A végrehajtásokat sohasem ö eszközölte, hanem a végrehajtott.

Müle Lajos ezt a védekezést naivnak találja, mert a ki csak kissé járatos a közigazgatásban, tudja hogy a község vezetője a jegyző s csakis az ő tudtával és beleegyezésével történik minden. A végrehajtásokról, ha nem is ő személyesen vezette, amit állításának méltósága nem is enged meg, neki kell jegyzőkönyvet fölvennie.

A vád és védbeszéd elhangzása után Otttrubay Károly elnök röviden reaszummálja a vád és védelem által kifejtett érveléseket, azután felteszi a kérdőpontokat, melyekre az esküdttek határozatot mondanak.

Az ítélet.

Öt percznyi tanácskozás után az esküdtzék a terembe visszatérve a következő verdiktet hirdette ki:

	igen	nem
1. A Neue Temesvárer Zeitung 1890. évi decz. 18. számában közölt inkriminált cikknek Mayer József-e a szerzője, vagy nem?	12	—
2. Foglaltatik-e a cikkben rágalmasz?	8	4
3. Vétkes-e Mayer József rágalmaszban?	5	7

Az esküdtzék verdikt kihirdetése után elnök Mayer József vádlottat sajtóbíróskálilag is fölmenti a rágalmasz vádjáról, ellenkezőleg magánvádló köteles 70 frt eljárási költséget, vádlott részére 15 frt utazási költséget és 225 frt 10 kr tanuzási

költséget 15 nap alatt kifizetni.

Az ítélet ellen Popovics Dávid magánvádló semmisségi panaszt nyújtott be.

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhozhordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr. vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

HIREK.

Július 6. Szerda. Róm. kath. naptár: Izaiás. — Protestáns naptár: Izaiás. — Görög-keleti naptár (június 24.): Iván szül. — A nap két 4 óra 11 perczkor, nyugszik 7 óra 58 perczkor.

Külső-Könyvtár nyitva van keddén és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Térszene minden vasárnap délelőtt 11—1/2-ig a várbeli díszterem, pénteken délután 6—1/2-ig Zemplényi előtt és városligetben, hetenként felváltva.

Július 12. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Július 17. A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság júliusa a császári erdőben.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— **A hivatalos lapból.** A király W o h l Hermann nőgrádmegyei földbirtokos és gyárosnak, az ipar, kereskedelem és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, saját és törvényes utódai részére, a magyar nemességet adományozta.

— **A gyalogsági főfelügyelő Aradon.** Mint értesülünk, K ö n i g báró tábornok, a gyalogság főfelügyelője, a legközelebbi napok egyikén, valószínűleg e hó 8-án, Aradra érkezik, hogy a 33-ik gyalogezred felett szokásos szemléjét megtartsa.

— **Az italmérségi jog kártalanítása** fejében az egyes városoknak és községeknek kiadott kérvényezett regale-kártalanítási kötvények után járó kamatokra vonatkozólag a pénzügyminiszter — a belügyminiszterrel egyetértőleg történt megállapodás folytán — utasította az adóhivatalokat, hogy a szóban forgó kamatokat jövőre törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a pénztárnok és ellenőr által kiállított s a polgármester által láttamozott bélyegtelen nyugtára fizessék ki. Nagy és kis községekben nyugta kiállítására, aláírására s a pénzfelvétele, ott hol pénztárnok van, annak, másutt a községi bírónak képezi feladatát; a nyugta előbbi esetben a községi bíró, mindkét esetben pedig a községi vagy körjegyző által láttamozandó.

— **A Kossuth-utcai laktanya.** A napokban érkezett le Arad város tanácsához a honvédelmi miniszter jóváhagyása ama megállapodásokra nézve, melyek a Kossuth-utcai laktanya kibővítése és átalakítása ügyében legutóbb tartott vegyes bizottsági ülés alkalmából létrejöttek. Az ülésben — mint annak idején irtuk — úgy a város, mint a honvédség kiküldöttei vettek részt, megállapodva, hogy az újalakítandó laktanya után körülbelül 480 frtot, a honvéd-lovaság részére átengedendő 25 holdnyi terület után pedig holdankinti 20 frtot, összesen évi 500 frtnyi bért kap a város. A tanács azon előterjesztést teszi a városi közgyűlésnek, hogy a Kossuth-utcai laktanya kiépítésének terminusát jövő évi július hó 1-ére tűzze ki.

— **Miniszteri megerősítés.** A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter V e l k e y Zoltán és J a b l o w s z k y Mihály lippai állami polgári iskolai rendes tanítókat, jelen állásukban végleg megerősítette.

— **Márki Sándor dr.** budapesti tanár, Aradmegye monografiájának szerkesztője, lapunk munkatársa, legközelebb kolozsvári egyetemi tanárrá fog kineveztetni. Erre vonatkozólag a „K-r“ ezeket írja: Márki Sándor dr történetírónak kinevezése egyetemünkhöz e napokban fog megtörténni. Kinevezési okmánya — hir szerint — a kabinet-irodából már visszaérkezett.

— **A temesvári gör.-kei. román esperesi állásra** tudvalevőleg P u t i c i u Traján dr. a r a d i theologiai tanárt és püspöki szertartót választották meg, de e választást megfélebbezték. Mint értesülünk, a pártok utólag kiegyeztek és a felebbezést visszavonták. Elnélfogva a választás érvényben marad és P u t i c i u dr. esperes közelebb elfoglalja állását.

— **Történelmi hangverseny.** K á l d y Gyula, a budapesti magyar zeneiskola igazgatótanára, Aradon legközelebb meg fogja tartani hangversenyét. A hangverseny, mikor először megtartotta a fővárosban, valóságos lázba hozta a zene-bírálokat a sok szebbnél-szebb régi magyar dal hallása — és azóta diadalmas körutal járja be Káldy az ország nagyobb városait. A hangversenyben a következők vesznek részt: Kulifay Izabella, a magyar zeneiskola tanárnője, Csiszér Irén, Platz Mariska, K o l o z s v á r y Etel énekesnők, V e r e s s Sándor operaházi tag és M a y e r Adolf opera-zene-kari tag, a hirneves tárogató.

— **A makói szabadelvű párt írja** — levelezőnk — vasárnap, daczára a legnagyobb munkaidőnek, Teleki József gróf elnöklete alatt a párhívek imponáns részvéte mellett nagy lelkesedéssel megalakult. Teleki József gróf lelkes beszéde után M e s k ó Sándor alispán javaslatára pártelnökké Szentés Vidor királyi jegyző, alelnökké: D ó s a Sámuel dr, K. Nagy Mihály és Tokai Andor választottak meg nagy lelkesedéssel. Azután megalakult a tisztikar és választmány. Bánffy Gyula indítványára T i s z a Kálmán dísztaggá választott. Délben M e s k ó alispánnál fényes ebéd volt, melyen L o n o v i c s főispán, M e s k ó alispán és T e l e k i gróf a szabadelvű-párt megalakítását méltatták. Délután népünnepély volt, melyen a város szabadelvű pártja teljes számban részt vett. L o n o v i c s főispán és T e l e k i gróf képviselőt lelkes ovációban részesítették. A városban eddig alig tapasztalt emelkedett hangulat és lelkesedés uralkodik.

— **Nyomor elől a halálba.** Egy 72 éves öreg ember, régi aradi izraelita polgár keresett tegnap a halálban menedéket, hogy véget vessen nyomoruságának. W a l t e r József korcsmáros ez, ki reggel 4 órakor a Baross-parkban felakasztotta magát. Mikor észrevették, már halva volt. A szerencsétlen ember valamikor jobb idöket élt. Elsőrendű, keresett szabóüzlete volt Aradon szorgalmával beületes munkásságával némi vagyonra tett szert. Később a mostoha viszonyok felemésztették kis vagyontját s aztán többé nem is tudta magát összeszedni. Üzletét is abba hagyta s a korcsmárossággal kívánt boldogulni. Az ujterem-utczában nyitott kis csapszékét, de ebben sem volt szerencséje. A nyomor mindjobban kerülgette. Alig tudta betevő falatját megkeresni. Végző szorultságában, jobb idök reményében adósságokat csinált. A jobb idök azonban nem következtek be s ez tejes nyomoruságba döntötte. Hitelezői folytonosan zaklatták. Most legutóbb is végrehajtást foganatosítottak ellene s ki akarták tenni lakásából. A szerencsétlen ember, a ki a hajléktalanságnak volt kitéve, ezt a nehéz csapást nem tudta elviselni s halállal kívánt véget vetni szenvedéseinek. Tegnap hajnalban 4 órakor eltávozott hazulról és a Baross-parkba ment. Itt kiválasztott egy sugár platánfát s arra vékony, de erős zsineget hurkolt. Aztán ájtatos, vallásos izraelitához illő módon rituális kalapját nyomta fejébe, a „sziderli“-ből

(imakönyv) néhány imát olvasott. Majd egy kendővel felkötötte állát, nehogy állkapczája leessen. Így felkészülve csavarta nyaka köré a hurkot, mely rövid néhány percz alatt jobb hazába költöztette a sokat hányatott ember lelkét.

— **Arad város térképének gyűjtői.** Ennek előtte egy-két héttel felhívtuk Arad város térképének ívtartóit, hogy gyűjtőveiket Virágh Lajos főmérnökhöz beküldeni sziveskedjenek. Míután a felhívásnak nem volt meg a kellő eredménye, felhívásunkat ismételjük ezen hozzáadással, hogy annak haladéktalanul eleget tenni sziveskedjenek.

— **Leszállított postadij.** A pénzküldésnél használatban levő vörös utalványokra eddig 5 frtig 5 kr, 5—50 frtig 10 kr volt a postadij. Mint értesülünk Wekerle kereskedelmi miniszter most e díjakat megváltoztatta, s ezután 10 frt összegig lehet 5 kros bélyeggel küldeni pénzt a postán. E rendelet már életbe lépett.

— **Az épülő Arad.** Újabb építkezési engedélyt nyertek: Ruff Mór, Mocsár-utcában földszinti házra. Tramer Antal, sarkadvásztó utcában földszinti házra. Jorgovits Trifu Szent-Péter-téren földszinti házra. Rasz Imre az Andrassy téren (Herman ház) izléses, nagy műteremre, Weisz Dávid a Kossuth-utcában földszintes udvari épületre.

— **Veszedelemes lögyakorlat.** Temesvárról írják lapunknak: Az itteni Nándor-kaszárnya tájékaról tegnap reggel izgalmas hír terjedt el az egész városban. Azt beszélték, hogy egy katona lögyakorlat közben egy, véletlenül a puskájába jutott éles töltéssel agyonlőtte a kapitányát. Ez a hír nem bizonyult igaznak, de azért van némi omoly háttér. Az említett lögyakorlatnál ugyanis megtörtént, hogy a 61. sz. sorjalogezred 8. századának egy embere, mikor tüzet vezényelték, lecsapantotta a fegyver kakasát s noha csak a fogásokat gyakorolták, tehát a fegyvernek nem lett volna szabad töltve lennie, a fegyver mégis nagy dördüléssel elsült s ugyanabban a perczben Zuzsi százados, ki alig öt lépésre állott, nagyot kiáltva, homlokához kapott. Egy vastag papirdarab ragadt jobb szeme fölé, könnyű sebet ejtve a homlokra. A rögtön megejtett vizsgálat kiderítette, hogy az illető katona fegyverébe valaki rosszindulatból egy vaktöltést csuszított, mely aztán a közelálló százados könnyű sebesülését okozta. A katonát fegyelmi uton fogják megbüntetni.

— **Bírságok statisztikája.** Érdekes dologban éppen nem utolsó az a statisztika, a mely kitünteti, hogy mennyit fizetnek az emberek bírság fejében. Az állategészségügyi kihágások félély statisztikája fekszik előttünk, mely szerint az aradi városi kihágási bíróságnál ez évi január hó 1-étől július hó 1-éig ilyen czímen 342 frt folyt be. Ez összegnek fele az állami, másik fele a városi állategészségügyi alapra esik.

— **Egy különc öngyilkossága.** Érdekes ember oltotta ki saját kezével az életét a napokban Makón. Szabó Jánosnak hívták a javakorbéli gazdát, aki tekintélyes vagyona után önként soha adót nem fizetett és egyáltalán semmit sem fizetett egész életében önként. Sőt nem is tett 42 év alatt (ennyit élt) semmit önként. Egyetlen önkéntes tényleg a tagnapelőtti volt, mikor öngyilkosságot követett el, azt is elmezavrában cselekedte meg.

— **A főváros és a nők.** Okos intézkedést készül behozni a fő- és székváros. Nevezetesen az ügyiratok lemásolására nőket kíván alkalmazni, akiknek ekként a tisztességes megélhetést elősegítenék. Követésre méltó példa, különösen ha a díjnokságra férfiak már nem vállalkoznak.

— **Hirtelen halál.** Demiak Anna 42 éves özvegy asszony, aradi lakosnő, Adám-utcai lakásán tegnap szívszélhűdésben hirtelen meghalt.

— **Az új módszer.** Azok a hirhelt cigánybandák, melyek egész Délmagyarországon el vannak terjedve s kiváltképen lölepással foglalkoznak, legutóbb egy új, de veszedelemes módszert eszeltek ki, melynek segítségével tul akartak tenni az őket mindinkább szorongató csendőrség éleslátásán. Perjámos környékén utóbbi időben számtalan ló tűnt el, anélkül, hogy a legkisebb nyomot meg tudta volna találni a csendőrség. Így legutóbb

a két lovat lopták el a sárafalvai bírónak a közlegelőről, de a megejtett nyomozásnak legkisebb eredménye se volt. A napokban egy czirkáló csendőrorjárat két cigányt látott a földeken bujkálni, kiknek mindegyike egy-egy — lóbört cipelt a hátán. Rögtön letartóztatták őket s ki is derült hamarosan, hogy a bíró két lovat ők lopták el s most készültek tudni a bőrén. További kihallgatásuk folyamán azután meggyónták azt is, hogy a lopott lovakkal való kereskedést jóformán egészen abban kellett hagyniok, mert a lölevek és a csendőrök sok bajt okoztak nekik. Azért hát egy új módszerhez folyamodtak, amennyiben a lopott lovakat megölik s csak a bőrt adják el. Ez az üzlet persze csak tömeges forgalom mellett jövedelmez s el lehet képzelni, hogy miféle garázdalkodást vittek véghez e czélból a vidék lovai közt. Ez magyarázza meg a lovak tömeges eltűnését is. A csendőrség erőlyesen folytatja a nyomozást.

— **Pályázat az aradi városi keresk. akadémiánál egy tandíjmentes alapítványi helyre.** Az aradi keresk. és iparkamara az aradvárosi keresk. akadémiánál rendelkezésre álló és tandíjmentes ektatást biztosító alapítványi helyre ezennel pályázatot hirdet. Pályázhatnak ezuttal békesmegyei szegénysorsu kereskedők és iparosok fiai, kik a gimázium, reál vagy polgári iskola IV. osztályát jó sikerrel végezték, vagy a mult tanévben már valamely középkereskedelmi iskola vagy kereskedelmi akadémia első vagy második osztályába jártak. Az iskolai bizonyítvánnyal felszerelt és a mennyiben szegénységi bizonyítvány nem mellékeltek, 50 kros bélyeggel ellátott, kérvények a kamarai elnökséghez czimezve f. évi július hó 31-ig a kamarai irodához (Aradon, templom-utca Minoritapalota I. emelet) küldendők be, később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Arad, 1892. július 4. — Az aradi kereskedelmi és iparkamara: Grünwald Ferencz elnök, Marschall Lajos dr. m. titkár.

— **A júliusi naptárból.** A nappal hossza 1-én volt 15 óra 53 p., (napkelte 4 óra 7 perczkor, lenyugvás 8 órakor); július 31-dikén 4 óra 37 perczkor kel föl a Nap s lenyugszik 7 óra után 34 perczcel, a nappal hossza tehát 14 óra 57 p. Az egész hónapi rövidülés ezek szerint 56 percz. A Hold 2-ikán reggel lépett első negyedébe, holdtölte lesz 10-ikén reggel 3 órakor, utolsó negyed 17-ikén ugyancsak reggeli 3 óra után, megújul 24-ikén éjfél tájban, ismét eléri első negyedét 31-dikén esti 9 órakor.

Mulatságok.

— Aradon és környékén. —

— **Nyári táncmultság.** A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság, mely ötödik éves működése óta tekintélyes összeget áldozott megtakarított filléreiből a Kossuth- és Kapa-utcai szegényiskolás gyermekek felruházására, a szegény házban levők javára és az elaggott honvédek felségélyezésére, f. hó 17-én a csálai erdőben tartja meg jótékony czélú jüliánisát. Miután az asztaltársaság czélja humanus és méltán pártolendő, a rendezést vezető polgárok és fiatalok pedig odahatnak, hogy a multság minden tekintetben jól sikerüljön, remélhető, hogy az érdekelt közönség nem fogja megvonni e mindenkor jól sikerült polgári multságtól támogatását, annál is inkább, mert városunk tekintélyesebb vezéregyéniségei is megígérték a multságon való megjelenésüket. Belépti díj: személyenként 40 kr, családjegy 70 kr. A rendezőség felszólítja a t. közönséget, hogy akik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek Huzó István asztaltársasági elnök és főrendezőnél jelentkezni.

Színház.

— **Ujhazi Ede** jelenleg Nagyváradon, az aradi társulatnál vendégszerepel. Kedden Konstantin abbét mutatta be. Fel lép még Richelieu bibornok-ban s a Zalaméai bíró-ban.

— **A „Madarász”** vasárnapeste nyolczad-szor is telt házat csinált Nagyváradon, mint a „Sz-g” írja: Somlóné, Kozma, Sziklay, Postay Ella most is ügyesek voltak. A pompás zene természetesen ismét tetszett és még késő éjjel is a „Madarász” áriáit játszották és füttyörészték az egész városban.

Utolsó posta.

— július 5.

A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Elnök: Szilágyi József koronaőr.

Jegyzők: Gyulai Pál, Gaál József.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Csáky Albin gróf, Szilágyi Dezső, Szügyény László, Josipovich Imre miniszterek.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Nádasdy Ferencz gróf letette a hivatalos esküt, mint a legfelsőbb fegyelmi bíróság tagja.

Következik

az 1892. évi állami költségvetés.

Papp Gábor ref. püspök hosszabb beszédet mondott s elfogadja a költségvetést.

Beöthy Zsigmond szerint az állam eminens joga törvényt alkotni s a szentesített törvényt fentartani. Törvényeink közül egyet megalkotott ugyan, de annak végrehajtását az országban lévő felekezetek egyike megakadályozza. A kormány kötelessége e törvényt érvényesíteni s bizik is a kormányban, hogy kötelességének meg fog felelni. A költségvetést annál a bizalomnál fogva, amelylyel a kormány iránt viseltetik, elfogadja. (Helyeslés.)

Pálffy Mór gróf mindenkor azt vallja, amint tegnap a hercegprimás és a nagyváradi püspök mondtak és amiket még a méltányos protestánsoknak is helyesleniök kell. Szóló multjánál és elvénel fogva kormánypartí. Bár sajnálattal teszi, de kénytelen kijelenteni, hogy ebben a kérdésben nem ért egyet a kormányval. Reméli, hogy a protestások hozzájárulnak az 1868: 53. t.-cz. módosításához. Ajánlja elfogadásra a primas határozati javaslatát.

Szász Károly ref. püspök a törvény alapján áll s annak érvényesítését sürgeti.

Vasary Kolos reflektált előtte szölokra, kiknek, támadását igyekezett czáfolni.

Zelenka Pál, lutheránus püspök, Vay Béla főispán, Zichy Nándor gróf, Keglevich István gróf, majd Szapáry miniszterelnök, Csáky miniszter felszólalása után a költségvetés általában és részletesen elfogadtatott.

A főrendek ezután letárgyalták a napi-rend hátralevő részét.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán gróf, Josipovich Géza.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Bemutatja elnök az időközben beérkezett kérvényeket, a melyeket az illető bizottságokhoz utasítanak.

Következik a napirend

Az italmérési jövedékre vonatkozó törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A 11. §-nál Bernáth Béla emelt szót, s a bor szeszezésére felhasználandó szeszadómentesség czéljából következő módosítványt terjeszt be e szakaszhoz:

„Ama szesz, mely bornagykereskedők és nagyobb terjedelmű pinczekezelést folytató bortermelők által boraikra ezek szesztartalmának emelése végett vegyítették, a szeszitalmérési adó alól fölmentetik.” (Helyeslések.)

Wekerle Sándor pénzügyminiszter: A képviselő ur fél az ellenőrző közegek önkényétől. Pedig éppen ő neki van legkevésbé oka erre. Mert az ő részéről a pénzügyminiszteriumnál támogatott kérvényeket a legnagyobb előzekénységgel intéznek el.

Bernáth határozati javaslata tág tért nyitna a visszaélésre. A javaslatban kikötött feltételre mulhatatlan szükséglet van. Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Bernáth Dezsőt megnyugtatja a miniszter nyilatkozata és módosítványát visszavonja.

A 14. szakaszt elfogadták s ezzel a törvényjavaslatot részleteiben is letárgyalták.

A napirend utolsó tárgya a kérvények tárgyalása, amelyeket Molnár Béla ismertet.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi m. k. miniszteriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az alsó ausztriai helytartóság Bécs-Ujhely város tanácsát utasította, hogy jövőre Magyarországból oda érkezett és ott száj- és körömfájásban betegnek talált sertéseket csak akkor küldjék vissza a feladó-állomásra, ha az illető érdekelt fél lemond azon jogáról, hogy az állítólag betegnek talált állatok megvizsgálásánál magát az ő költségére kiküldendő állatorvos által képviseltesse.

A mennyiben a fél ezen jogával élni kíván, de nem osztrák, hanem magyar állatorvos kiküldését óhajtja: a magyar állatorvosnak a tényállás megállapítása körüli közreműködése csak azon feltétel alatt engedtetik meg, ha az illető állatorvos egyrészt a bécs-ujhelyi városi tanács, és másrészt az illetékes magyarországi hatóság útján, táviratilag hivatik meg; mintán különben az osztrák hatóság nem találja biztosítékot arra nézve, hogy a fél által képviseltetése céljából meghívott személy valóban és tényleg állatorvos-e?

Ha tehát az érdekelt fél a fentiek értelmében akár Bécs-Ujhelyről, akár Magyarországból meghívandó állatorvos közreműködését igénybe veszi: a száj- és körömfájás miatt kifogásolt, de vissza nem küldött állatokat a vasúti kocsiból egyelőre nem szabad kirakni; illetőleg a mennyiben azok a megvizsgálás céljából már kirakattak volna — újból a vasúti kocsiába vissza kell őket rakni.

Az ilyen kocsit azután hivatalosan le kell pecsételni. Jogában áll az érdekelt félnek az, hogy a vasúti kocsit, melyben a kifogásolt sertések el vannak helyezve szintén tetszése szerint választandó ölműzár, — vagy pecsétzár alá vehesse. Ugy a hivatalos, valamint az esetleg alkalmazott magán-pecsétet is csak az állatok újból megvizsgálása alkalmával szabad eltávolítani.

A mennyiben az érdekelt fél által meghívott állatorvos a megvizsgált állatoknak száj- és körömfájásban szenvedő voltát tagadná: a kérdésnek végérvényes módon való eldöntése végett — a városi tanács távirati előterjesztése alapján — a cs. kir. helytartóság a tartományi állatorvost haladéktalanul a helyszínére fogja küldeni.

Arad, 1892. június 4.

A városi tanács.

83656 | 92. sz.

M. kir. államvasutak

Hirdetmény.

Az 1890. évi június 1-től érvényes osztrák-magyar-francia kötelek I | 8. részéhez f. évi július hó 1-ével a IV. számú pótlék fog hatályba lépni, mely az ezen díjszabási füzetbe tartozó II. sz. pótléknak helyesbítését, továbbá a francia kilométer távolságok megváltoztatását és állomási névváltozásokat tartalmaz.

Ezen pótlék a részes vasutaknál megszerezhető.

Budapest, 1892. június hóban.

A m. kir. államvasutak

478 2—3 a részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

13932 | III. sz.

490 1—3

Hirdetmény.

A n. é. közönség tudomására hozzuk, hogy a f. é. május hó 1-én életbe lépett nyári menetrend alkalmából kiadott általános menetrendhirdetmény II. részében a mezőtúr-szarvasi vonalra vonatkozólag közzétett 7411. és 7414. számú vegyesvonal közlekedését f. évi július hó 1-től kezdve alábbi menetrendben a 7401. és 7402. személyvonatokat helyezük forgalomba, mely vonatok Mezőtúron az arad-budapesti fővonalon közlekedő gyorsvonatokhoz csatlakoznak.

Mezőtúr felé	7401	Szarvas felé	7402
	szem. v.	szem. v.	szem. v.
	II. III. oszt.	II. III. oszt.	II. III. oszt.
Szarvas ind. d. e.	9:34	Mezőtúr indul d. u.	5:10
P.-Bánréve (mh.) „	9:55	P.-Bánréve (mh.) „	5:36
Mezőtúr érkezik „	10:20	Szarvas érkezik „	5:56

Jegyzet: Az indulási és érkezési idő a közép-európai (zóna) idő szerint van kitüntetve.

Arad, 1892. június hóban.

Az üzletvezetőség.**Hirdetmény.**

Tekintettel arra, hogy az iskolai szünidők kezdetüket vették, a templom-utcában lévő iskolákban járó gyermekek biztonságára való tekintettel a hajtás korlátozására kiadott rendelet; a szünidők tartamára, vagyis folyó évi szeptember 1-ig függőben tartatik.

Aradon, 1892. június 30-án.

Sariot Domokos,
főkapitány.

M. k. államvasutak Bpest-déli-üzletvezetőség.

15207 | 92. I.

467 3—3

Pályázati hirdetmény.

(Tölgytalpfák szállítása iránt.)

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége vonalain f. évben még 5600 drb első és 5200 drb másodrangú tölgytalpfa szükségeltetik, melynek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdtetetik.

1. Ezen talpfák szállítása a 129381 | 91. sz. a. általános és 21987 | 92. sz. különleges szállítási feltételek alapján eszközöndő, mely feltételek az alulírott üzletvezetőség I. osztályánál megtekinthetők, vagy a vételár (25 illetve 15 kr.) fizetése vagy beküldése mellett a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál megszerezhetők.

2. A talpfák fele részben f. évi szeptember, fele részben pedig f. évi október hó végéig szállítandók.

3. Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri s azokat elfogadja.

4. A kiírt mennyiség szállítására vonatkozó ajánlat f. évi július hó 26-ának déli 12 órájáig az alulírott üzletvezetőség I. osztályához nyújtandók be, az óvadék pedig f. évi július hó 25-ig teendő le a gyűjtő pénztárnál.

5. A részletes pályázati és szállítási feltételek az alulírott üzletvezetőségnél megtekinthetők, illetve díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1892. június havában.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetősége.

13724. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Bród állomásán 1892 évi december hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1895 évi december hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdtetetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie: a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Bród állomásán levő vendéglői üzletre 13724 számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1892 évi július 28-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest déli üzletvezetősége titkári hivatalához címezve posta útján téríti vevény mellett nyújtandók be, bántópenz fejében pedig 300 szóval háromszáz o. é. forint készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1892 évi július hó 27-én déli 11 óráig eteendő vagy posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső kerepesi ut II. ház II. emelet 25 ajtó szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége fenttartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlat bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapest, 1892. június hó.

Az üzletvezetőség.**Pályázati hirdetmény.**

A magyar királyi államvasutak Érsekújvár állomásán a vendéglői üzletre nézve 1892. évi augusztus hó 1-től 1895 évi április hó 30-ig terjedő időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdtetetik.

Az 50 krajczáros bélyegjeggyel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Érsekújvár állomásán levő pálya vendéglői bérletére 27861/92. számhoz.” címmel ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1892. évi július 13-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak duna-balparti üzletvezetőségének általános osztályához (Terézkörút 62 számú ház I. emelet 5. ajtó) posta útján téríti vevény mellett nyújtandók be, bántópenz fejében pedig 1892 július hó 12-én déli 12 óráig 800 forint azaz nyolcszáz forint készpénzben vagy állami letételekre alkalmas érték papírokban teendő le a duna-balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztárnál, miről ezen pénztár letéti jegyet fog kiszálgaltatni, mely azonban az ajánlatához nem csatolandó.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a budapest duna-balparti üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Terézkörút 62 számú ház I. emelet 3 ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A jelen hirdetmény értelmében beérkező ajánlatok folyó évi július hó 13-án déli 12 órákor fognak az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) bizottságilag felbontatni,

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak,

A magyar királyi államvasutak budapest-duna-balparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot arra nézve, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a megajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapest, 1892. június 15-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.

16813 | Ic. sz.

459 2—3

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1892. évben még szükséges és fele részben f. évi szeptember, fele részben pedig f. é. október hó végeig beszállítandó 68.000 azaz hatvannyolcezer darab I. r. tölgytalpfa szállításairánt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi július hó 26-ig az alulírott üzletvezetőségnél benyújtandók.

A bántópenz f. évi július hó 25-ének déli 12 órájáig a kolozsvári gyűjtőpénztárnál befizetendő.

Az ezen szállításra vonatkozó részletes pályázati és szállítási feltételek ezen üzletvezetőségnél betekintheők.

A részletes pályázati feltételek alulírott üzletvezetőségnél díjmentesen megszerezhetők; az általános és tölgytalpfákra vonatkozó különleges szállítási feltételek minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy 25, illetőleg 15 kr. előzetes befizetése mellett a budapesti nyomtatványtárunknál megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri s azokat elfogadja.

Kolozsvár, 1892. június hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

9918 | 892.

488 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivvelésügyi miniszteriumnak 22893 | 892. sz. a. kelt intévénye szerint a hazai piacokon forgalomba kerülő nyers állati bőrök a lenyuzások alkalmával tisztán kezelési ügytelenség, járatlanosság vagy vigyázatlanság következtében szenvedett sérülések miatt jelentékenyen kisebb értéket képviselnek s sokkal csekélyebb keresletnek is örvendenek, mint a hibáktól és sérülésektől menten lefejtett és teljes épségben forgalomba kerülő bőrök.

Miről az érdekelték azon figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy saját jól felfogott érdekükben cselekednek, ha az állatok bőrének lefejtése körül kellő gondossággal fognak eljárni.

Aradon, 1892. évi június hó 11-én.

A városi tanács.

Arverési hirdetés.

Arad szab. kir. város árvaszéke 1892. évi június hó 30-án 2585. sz. a. kelt végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Chotvás Gyula, Lezák Chotvás Aloizia és kiskoru Chotvás Lipót tulajdonához tartozó az aradi 289. sz. tjkvben felvett Arad b. v. Dezső utcza 3. sz. ház és telek önkéntes nyilvános árverésnek (Urbányi Béla ülnök hivatalos helyiségében) kitétetik, árverési határidőül **1892. évi július hó 26-ik napjának d. e. 9 óra** kitűzetik.

Az árverési feltételek Urbányi Béla árvaszéki ülnöknél megtekinthetők.

Arad sz. kir. város árvaszéke.

472—892. gazd. sz.

530 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a petroluummal világított utczaq világításának elvállalása iránt f. évi július hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár egy egész éjjel égő lámpa után naponként 7 frt 75 kr, egy fél éjjel égő lámpa után naponként 5 frt 25 kr.

Bánompénzül leteendő 500 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1892. évi június hó 27-én tartott rendkívüli üléséből

Kiadta:

Lócs Rezső

aljegyző.

13123 | 892. sz.

Aradvármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A borosjenői köröshid helyreállítási munkálatainak vállalat utján leendő biztosítása végett folyó évi július hó 9-én délelőtt 11 órakor Aradvármegye alispáni irodájában zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A költségvetés szerint megállapított kikiáltási ár 12039 forint 54 kr.

Miről vállalkozni szándékozik azzal hivatnak meg, hogy a kikiáltási ár 5%-át bánompénzül akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban az árlejtés megkezdése előtt letenni, vagy az írásbeli zárt ajánlatokhoz csatolva a tárgyalás megkezdése előtt a megye alispánjához benyújtani tartoznak, az írásbeli ajánlatban továbbá ki- teendő, hogy a terv-, költségvetés és feltételeket ismeri s azoknak magát feltétlenül aláveti.

Elkészen beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A vonatkozó terv, elbmérték, költségvetés s feltételek az árlejtés napjáig az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

Aradon, 1892. évi július hó 2-án.

Szathmáry Gyula,

alispán.

508 2—3

1231 | 892.

Kovaszincz község előljáraitól.

HIRDETMÉNY.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik, hogy Kovaszincz község közlegelőjén lévő téglá és cserép égető hely 1893—1898. évekre — bezárólag — az az : hat évre árverés utján leendő bérbeadására folyó évi július hó 20-ik napjának d. e. 9 óraja tüzetik ki határidőül Kovaszincz község házában, miről a bérbevenni szándékozó téglá és cserépegetők értesítettnek azzal, hogy a bérbeadási árverési feltételek Kovaszincz község előljáraitól a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kovaszincz, 1892. évi június hó 30-án.

Árgyelán Gábor,

h. jegyző.

Paulisan Petru,

506 3—3

biró.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város iskolaszéke az Arad, Gáj külvárosban felállítandó városi ovodához szervezettl a természetbeni lakáson kívül évi 500 frttal javadalmazott óvónői állásra ezennel pályázatot nyit. A pályázni kívánó képesítéssel bíró óvónők felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket f. évi augusztus hó 20-ig Arad sz. kir. város iskolaszékehez beküldjék. Az óvónő állás f. évi szeptember hó 1-ével, foglalandó el.

Aradon, 1892. évi június hó 24-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos

iskolaszéki elnök.

473 3—3

9291—1892.

461 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az oppelni kormány az osztrák-magyar monarchiából származó élő juhok átvitele tekintetében a következő intézkedéseket léptette életbe:

Az osztrák-magyar monarchiából származó élő juhoknak Poroszországon (Németországon) való átvitele csakis vasuttal s csak azon feltétel mellett van megengedve, hogy az állategészségügyi egyezményben (1892. év V. t.-cz.) megállapított ellenőrzési rendszabályok megtartassanak és hogy az ily szállítmányok minden felesleges feltartóztatás nélkül menjenek át Németországon.

Egyébként az átvitel tekintetében a következő részleges feltételek irányadók.

1. Az átvitelre szánt juhok származási igazolványokkal látandók el, a melyeken az állatok darabszáma feltüntetendő.

2. E származási igazolványok a származási hely helyhatósága által állítandók ki, s rajtuk hatósági állatorvos által igazolandó, hogy az átvitelre szánt juhok teljesen egészségesek, s hogy azoknak származási helyén, valamint az ezzel szomszédos községekben az elszállítás közvetlenül megelőző 40 napon át keleti marhavész, vagy más valamely, a juhokra nézve veszélyes (ragályos) állati járvány nem uralkodott.

3. Ezen igazolványok akként állítandók ki, hogy azokból az állatok származási helye, s az általuk a németországi belépő állomásig megtett ut egész biztonsággal meglegyen állapítható.

4. Az igazolványok érvényessége 8 napra terjed ki. Ha az érvényesség tartama szállítás közben letelik, az érvényességnek további 8 napra való megújítása céljából az állatok ismét állatorvosilag megvizsgálandók s a vizsgálat eredménye a bizonyítványra feljegyzendő.

5. A mennyiben ezen bizonyítványok nem német nyelven volnának kiállítva, azok hiteles fordítással látandók el.

6. Átvételi helyekül egyelőre Oderberg és Myslovitz vasuti állomások, átvételi napokul pedig a keddi és pénteki napok tüzetnek ki.

7. Az állatoknak megvizsgálását Oderbergen Hermann leobschützi határszéli állatorvos, Myslovitzon pedig Grasznic kattovíci határszéli állatorvos, illetve ezeknek helyettese teljesíti.

8. Oly szállítmányok, a melyek nincsenek szabályszerű származási igazolványokkal ellátva, vagy oly állatok, melyeket a porosz határszéli állatorvos ragályos betegségben vagy ilyenül való fertőzés gyanujában talált, vagy a mely állatok beteg vagy gyanus állatokkal bármily módon érintkezésbe jöttek, Németországon át nem bocsájtatnak.

A visszautasítás okát a határszéli állatorvos a származási igazolványra aláírásával ellátva feljegyezni tartozik.

A mennyiben a származási igazolványokon megjelölt állatoknak, csak egy része utasított vissza: ez a bizonyítványokra megfelelő módon feltüntetendő s egyidejűleg a visszautasítás iránt is külön igazolvány állítandó ki.

Arad, 1892. június 4.

A városi tanács.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdájában

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Ring Henriette által a Barbus dülőben bérben birt 45⁸⁴⁷/₁₁₀₀ holdnak évi 7 frtnyi bér, vala int az eddig Stern Sándor által a simándi-ut mellett fekvő 5⁴²⁷/₁₁₀₀ hold ak évi 15 frtnyi bér mint kikiáltási ár mellett 1892. szeptember hó 1-től 3 vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi július hó 11-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1892. évi június 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,

aljegyző.

Arverési hirdetmény.

A nagyszabeni „Albina” takarékos és hitelintézet együttesen és tehermentesen önkénytes árverés alá bocsájtja a néhai Popovics-Dessean János-féle, jelenleg az aradi kir. telekkönyvi hatóság 2659 | 892. sz. a. végzésével saját nevére tulajdonjoggal bekebelezett, a Kuvin község külhatárában fekvő 274²⁸³/₁₁₀₀ hold szántó és kaszáló-ból egy tagban álló ingatlan birtokát, — az ahhoz tartozó 38³⁴⁸/₁₁₀₀ hold legelő és 29⁸⁸⁰/₁₁₀₀ hold erdő-illetmény után járó közös használati és összes egyéb tartozékaival együtt:

Az árverés 1892. évi július hó 14-ik napján délelőtti 8 órakor Kuvin községi irodájában Jonescu Lázár ügyvéd közbenjöttével fog megtartatni következő feltételek mellett:

1. A kikiáltási ár 50.000 frt, melyen alól a birtok eladtni nem fog.

2. Venni szándékozik tartoznak a kikiáltási árnak 5%-át bánompénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

3. Az árverés a legtöbbet ígérőre az árverési jegyzőkönyv aláírásával eladóra nézve azonban csak az intézeti igazgatóság által az árveréstől 15 napi határidőn belül számítható jóváhagyás után válik jogerőssé.

4. A vételár négy egyenlő részletben fizetendő és pedig: 1/4 részlet folyó évi október hó 1-ső, 1/4 részlet 1893. évi április hó 1-ső, 1/4 részlet 1893. évi október hó 1-ső és az utolsó részlet 1894. évi április hó 1-ső napján. A hátralékos vételár után 6% kamat, és pedig 6 hónapra előre jár. A bánompénz az utolsó részletben kamat nélkül fog beszámíttatni.

Egyébiránt a vételár 3/4 részére nézve beleegyezik eladó intézet, hogy 6%-os jelzálog-kölcsönök törlesztési terve szerint 10, 20, vagy 30 év alatt fizetessék ki.

5. A jóváhagyandó árverés után 15 napalatt vevő kir. közjegyző előtt kötendő adásvételi szerződést köteles kiállítani, minek elmulasztása esetén a vétel létrejöttnek nem tekintetvén, a bánompénz eladó javára esik.

6. Vevő 1892. évi október hó 1-ső napján a vételár 1/4 részletének lefizetése mellett lép birtokba és ez időtől a megvett birtok úgy használni mint közterhei őt illetik meg, de a mennyiben ezen határidőre a vételár 1/4 részletét le nem fizetné, a szerződés semmisnek fog tekintetni és a bánompénz eladó javára fog esni.

7. A vételár 1/4 részletének lefizetése után vevő a tulajdonjogot nevére telekkönyvileg előjegyezteszheti, de a tulajdon átírást csak a vételár felének lefizetése és egyidejűleg a vételár hátralékának első helyen való bekebelezése mellett eszközölteszheti.

8. Az átruházással járó kir. kincstári illetéket és a szerződés összes költségeit egyedül vevő fizeti és viseli.

9. Az árverési határnapi 5% óvadékkal ellátott és az intézet pénztárához az itt kitett feltételeknek megfelelőleg szerkesztett írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Nagyszabeni, 1892. június 30-án.

Az „ALBINA”
takarékos és hitelintézet.